



Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД

Рев 5147/2018
15.10.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Браниславе Апостоловић, председника већа, Бранислава Босиљковића и Данијеле Николић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Роман Уршић адвокат из ..., против тужене ББ из ..., чији је пуномоћник Горан Миличић адвокат из ..., ради поништаја уговора, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 6087/17 од 22.01.2018. године, у седници већа одржаној дана 15.10.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 6087/17 од 22.01.2018. године.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 6087/17 од 22.01.2018. године, ставом првим изреке, укинута је пресуда Другог основног суда у Београду П 1566/17 од 29.06.2017. године. Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужиоца којим је тражио поништај уговора о купопродаји непокретности површине 10,5 м² која се налази у улици ... број .. у ..., закљученог између сада покојног ВВ као продавца и сада покојне ГГ као купца, овереног пред Првим општинским судом у Београду под Ов. ../97 од 20.05.1997. године. Ставом трећим изреке, одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова првостепеног и другостепеног поступка. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужилац да накнади туженој трошкове другостепеног поступка у износу од 22.600,00 динара у року од 15 дана од пријема пресуде.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је благовремено изјавио ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Тужена је поднела одговор на ревизију.

Одлучујући о изјављеној ревизији, на основу члана 403. став 2. тачка 3. и члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да тужиочева ревизија није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној

дужности. Нису основани наводи ревизије о битној повреди одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП, јер је другостепени суд одлуку о основаности тужбеног захтева донео правилном применом члана 8. ЗПП у вези члана 231. истог закона.

Према утврђеном чињеничном стању, уговором о купопродаји Ов. ../97 од 20.05.1997. године продавац ВВ (умро ...2010. године) продао је купцу ГГ (умрла ...2000. године) собу и један клозет у улици ... број .. у .. . Уговор садржи изјаву продавца да је измирен са целокупном купопродајном ценом и да према купцу, по основу тог уговора, нема више никаквих новчаних потраживања (члан 3). Исплата продајне цене извршена је у кући продавца, а купац је новац обезбедила делом позајмицом а делом продајом накита. Уговорне стране су раније биле у браку, њихов брак разведен је пресудом Петог општинског суда у Београду П. 8919/92 од 24.03.1993. године. Током брака сада покојни ВВ је својој супрузи поклатио непокретност у улици ... број .. у Уговор о поклатиу те непокретности поништен је правноснажном пресудом Петог општинског суда у Београду П. 8920/92 од 13.04.1993. године. По закључењу уговора о купопродаји сада покојна ГГ је сваки или сваки други дан обилазила покојног ВВ, куповала му намирнице, припремала храну и бринула се о њему. Сада покојна ГГ се дуги низ година лечила од малигне болести.

На основу овко утврђеног чињеничног стања, које се наводима ревизије не доводи у сумњу, другостепени суд је правилном применом материјалног права одлучио о основаности тужбеног захтева.

Поднета тужба заснована је на тврдњи њеног подносиоца, сада покојног ВВ, да је оспорени уговор о купопродаји закључио зато што га је друга уговорна страна, користећи се његовом старошћу, болешћу и усамљеношћу довела и одржавала у заблуди да ће са њим живети, чувати га и неговати, прикривајући да болује од малигног обољења. Изнете чињенице творе основ тужбеног захтева и разлоге за рушљивост уговора због мана воље.

Одредбом члана 61. став 2. Закона о облигационим односима прописано је да странка која је у заблуди може тражити поништај уговора због битне заблуде, осим ако при закључењу уговора није поступала с пажњом која се у промету захтева. Према ставу првом тог члана, заблуда је битна ако се односи на битна својства предмета, на лице са којим се закључује уговор ако се закључује обзиром на то лице, као и на околности које се по обичајима у промету или по намери странака сматрају одлучним, а страна која је у заблуди не би иначе закључила уговор такве садржине.

Одредбом члана 61. став 1. наведеног закона прописано је да ако једна страна изазове заблуду код друге стране или је одржава у заблуди у намери да је тиме наведе на закључење уговора, друга страна може захтевати поништај уговора и онда када заблуда није битна.

Из свих околности конкретног случаја произилази да је спорни купопродајни уговор сада покојни ВВ закључио са сада покојном ГГ како би се она бринула о њему. У погледу тих чињеница које се, имајући у виду намере странака сматрају одлучним, не постоје мане воље на којим је подносилац тужбе засновао захтев за поништај уговора. Током поступка је утврђено да се сада покојна ГГ, након закључења уговора о купопродаји, бринула о сада покојном ВВ тако што га је често обилазила, набављала му животне намирнице и припремала храну. Супротно не произилази из изведених доказа, а и само понашање сада покојног ВВ који је тужбу за поништај закљученог уговора поднео тек након смрти купца потврђује да се сада покојна ГГ бринула о њему. То значи да она другу уговорну страну из спорног уговора о купопродаји није довела и одржавала у заблуди да ће се бринути о њој и тако је навела да са њом закључи уговор,

да би након тога изостала брига са њене стране. У том контексту, како се сада покојна ГГ бринула о сада покојном ВВ све до своје смрти, околност везана за њено погоршано здравствено стање не може се сматрати битном заблудом у смислу члана 61. став 1. и 2. Закона о облигационим односима. На основу изведених доказа не може се извести ни закључак да је сада покојна ГГ ту околност прикрила од друге уговорне стране и тако је одржавала у заблуди да је њено здравље добро, због чега је сада покојни ВВ одлучио да са њом закључи купопродајни уговор.

Изјављеном ревизијом, по оцени Врховног касационог суда, неосновано се указује на погрешну примену материјалног права. Тужилац у ревизији истиче чињеницу да је између истих уговорних страна већ био закључен уговор о поклону друге непокретности који је накнадно поништен. На тој чињеници ревидент заснива мишљење о постојању „обрасца“ у понашању правне претходнице тужене према покојном ВВ (заснованом на стереотипу о односу младе жене и старијег мушкарца) који другостепени суд у овом случају није узео у обзир. При том тужилац занемарује дужност свог правног претходника да приликом закључења оспореног уговора поступа са одговарајућом пажњом, у овом случају нарочито зато што је ранији правни посао закључен са истом уговорном страном био неважећи. Околност да продајна цена, по тврдњи тужиоца није исплаћена, не представља разлог за рушљивост купопродајног уговора већ за његов раскид због неизвршења обавезе уговорача - купца, у смислу члана 124. Закона о облигационим односима у вези са члановима 126. и 127. истог закона. Околност да је цена унета у уговор само да би се, такође по тврдњи ревидента одржао привид купопродајног уговора и да њену исплату продавац није ни очекивао, може представљати разлог за апсолутну ништавост купопродајног уговора у смислу члана 66. Закона о облигационим односима. Међутим, тужилац је у овом спору био изричит да је правни основ његовог тужбеног захтева утврђење релативне ништавости купопродајног уговора због преваре, тако да би одлучивање о ништавости уговора као привидног и евентуалној пуноважности неког другог уговора који је прикривао било одлучивање изван граница постављеног тужбеног захтева (из тог разлога другостепени суд је и укинуо првостепену пресуду и сам одлучио о тужбеном захтеву).

Сходно изложеном, на основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

Председник већа - судија
Бранислава Апостоловић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић